

نگاهی به آمار صدور جواز های تأسیس و پروانه های بهره برداری استان در ۱۵ سال گذشته

۸۵ درصد جوازهای تأسیس به واحد صنعتی تبدیل نشد

گزارش

مسعود حمیدی

معمولا مدیران دستگاه‌ها با اشاره به عملکرد خود ،اعلام می کنند به‌طور مثال نسبت به سال گذشته ۲۰ درصد یا بیشتر مجوز یا پروانه بهره برداری و امثال آن را صادر کرده اند، اما وقتی به حوزه تولیدو آن چه روی زمین نشسته وپایه گذاری شده مراحعه می کنیم، خروجی ها هم از نظر کیفی و حتی از نظر کمی با اعداد وار قام اعلام شده مطابقت ندارد ؛موضوعی که به جشن روز صنعت سال ۹۷ هم کشیده شد، وقتی رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت کشور به آمارهای ارائه شده از سوی رئیس رسانه ای خود در مرداد ۹۷ اعلام کرد که نسبت «جواز های تأسیس» به واحدهای فعال در استان خراسان رضوی ۱۹ درصدو این نسبت برای کشور حدود ۱۱ درصد است. البته وی معتقد بود که اگر چه در استان خراسان رضوی ورودی کسب مجوزها سخت گیرانه است اما در صد تحقق آن تقریبا دو برابر متوسط کشور است.

● **۲۹ هزار و ۳۲۸ جواز تأسیس در ۱۵ سال**

اما آمارها درباره وضعیت صدور جواز تأسیس چه می گویند؟ بر اساس داده های رسمی وزارت صمت که هر سال منتشر می شود، از سال ۸۴ تاکنون تعداد ۳۹۲ هزار و ۳۰۶ جواز تأسیس در کل کشور صادر شده است که استان خراسان رضوی ۲۹ هزار و ۳۲۸ جواز تأسیس صادر شده در طول ۱۵ سال گذشته بعد از استان آذربایجان شرقی بالاترین تعداد جواز های تأسیس صادر شده را به خود اختصاص داده است. یعنی ۷/۴ درصد کل جواز های تأسیس صادر شده در کشور متعلق به استان خراسان رضوی بوده است. همچنین مجوز تأسیس در زمان صدور باید میزان اشتغال ایجاد ی ا مشخص کند که طبق آمار وزارت صمت بنا بود با صدور ۳۹۲ هزار جواز تأسیس در ۱۵ سال گذشته بیش از ۱۰ میلیون و ۵۳۸ هزار شغل ایجاد شود و سهم استان خراسان رضوی از این میزان اشتغال ۷۸۴ هزار و ۲۴۴ نفر بوده است. اما وضعیت صدور جواز های تأسیس استان در ۱۵ سال گذشته چه تغییری کرده است، از ابتدای دولت نهم صدور جواز های تأسیس در استان خراسان رضوی رقم بالایی داشته است اما بعد از سال ۸۵ تعداد جواز های تأسیس صادر شده در استان روند نزولی

گزارش

بهره مند

قطعی مکرر شبکه های دیجیتالی صداوسیمابه خصوص در ایام بارندگی، وزش باد و اختلالات برقی علاوه بر ناراضایتی تعداد زیادی از مردم شهرستان، به یک معضل تکراری و چند ساله در شهرستان صالح آباد تبدیل شده است. فرماندار شهرستان صالح آباد می گوید: سایت صالح آباد (شهید حسینی) اکنون متولی خاصی ندارد، قبلا شرکت مخابرات شهرستان تربت جام متولی ایستگاه شهید حسینی بود و چند نگهبان در آن جاسمقر بودند که راه دسترسی به ایستگاه را بر فربوبی و باز گشایی و حتی برخی اشکالات و اختلالات سایت را نیز رفع می کردند ولی این ایستگاه به صدا و سیمای خراسان رضوی تحویل شده است و چون سازمان های مختلفی از این ایستگاه استفاده می کنند، مخابرات و صدا و سیما متولی بودن آن را به همدیگر نسبت می دهند و هیچ کدام مسئولیت قطع شدن ایستگاه را نمی پذیرند.

به گزارش خراسان رضوی ،سایت شهید حسینی و فرستنده امواج دیجیتالی صدا و سیما در یکی از مرتفع ترین نقاط شهرستان صالح آباد واقع شده است، این ایستگاه مشکل دریافت شبکه های دیجیتالی صدا و سیما را برای بیشتر ساکنان روستاها و شهر صالح آباد حل کرد ولی قطع مکرر امواج دیجیتالی در ایام بارندگی، وزش باد و اختلالات برقی علاوه بر ناراضایتی تعداد زیادی از مردم شهرستان، به یک معضل تکراری و چند ساله در شهرستان صالح آباد تبدیل شده است.

● **کلاه های مردم**

یکی از فرهنگیان شهرستان صالح آباد درباره

به خود گرفته و این روند تا سال ۹۶ تقریباً ثابت بوده است اما در دو سال اخیر یعنی سال ۹۸ و ۹ ماه ۹۹ شاهد رشد در تعداد مجوز های صادر شده در استان هستیم. طوری که تعداد جواز های تأسیس صادر شده در استان در سال ۹۸ نسبت به سال ۹۷ رشد ۴۵ درصدی را نشان می دهد و در ۹ ماه ۹۹ در حالی که هنوز سه ماه به پایان سال مانده، تعداد جواز های تأسیس صادر شده نسبت به کل سال ۹۸ رشد ۱۰ درصدی را تجربه کرده است.

● **پروانه بهره برداری نصف جواز های تأسیس**

این که چرا تعداد جواز های تأسیس صادر شده در استان طی دو سال گذشته رشد زیادی داشته است را در بخش های بعدی گزارش به آن خواهیم پرداخت اما سؤال اصلی این است که چه تعداد از جواز های تأسیس صادر شده در ۱۴ سال گذشته به سرانجام رسیده و پروانه بهره برداری گرفته اند؟ از سال ۸۵ یعنی یک سال بعد از صدور جواز های تأسیس در سال ۸۴ تاکنون تعداد ۱۱ هزار و ۳۷۸ پروانه بهره برداری در استان خراسان رضوی صادر شده است که ۷/۶ درصد کل پروانه های بهره برداری صادر شده در کشور را شامل می شود. علاوه بر این نسبت تعداد پروانه های بهره برداری صادر شده به کل جواز های تأسیس صادر شده در استان در طول ۱۵ سال گذشته ۴۲ درصد است. اما باید توجه کرد که هر طرح و فعالیت صنعتی الزاماً بعد از دریافت جواز تأسیس به بهره برداری نمی رسد و ممکن است مراحل دریافت پروانه بهره برداری یا احداث طرح چندین سال زمان ببرد. در پی همین مسئله تعداد پروانه های صادر شده در یک دوره الزاماً به معنی دریافت جواز تأسیس در همه دوره ها نیست. برای روشن شدن این موضوع یک مثال لازم است، مثلاً ممکن است یک شرکت در سال ۸۴ جواز تأسیس دریافت کرده باشد اما هنوز به بهره برداری نرسیده باشد یا یک شرکت در دهه ۷۰ و پیش از آن جواز تأسیس دریافت کرده باشد اما در سال های بعد از ۸۴ به بهره برداری رسیده باشد.

● **سرنوشت ۷۰ درصد جواز های تأسیس استان چه شد؟**

این موضوع ممکن است اطلاعات گزارش مارتحت تأثیر قرار دهد به همین دلیل باید آمار واحدهای صنعتی استان را که اکنون پروانه بهره برداری دارند و همچنین تعداد طرح های صنعتی را که در استان وجود دارند و هنوز موفق به دریافت پروانه بهره برداری نشده اند، استخراج کرد. بر اساس گزارش های آماری که سازمان صمت استان در اختیار ما قرار داده است، اکنون ۵۲۲۸ واحد صنعتی اعم از فعال و غیر فعال پروانه بهره برداری

دارند. از این تعداد ۳۷۴۲ واحد پروانه بهره برداری خود را بعد از سال ۸۴ دریافت کرده اند. علاوه بر این اکنون بیش از ۱۱ هزار و ۷۸۰ طرح صنعتی وجود دارد که هنوز موفق به دریافت پروانه بهره برداری نشده اند و از این مجموعه ۱۱۸۱۰ طرح مجوز یا جواز تأسیس خود را بعد از سال ۸۴ دریافت کرده اند. بدین ترتیب می توان گفت اکنون در مجموع ۱۵ هزار و ۵۵۲ طرح صنعتی در استان وجود دارد که جواز تأسیس آن ها بعد از سال ۸۴ صادر شده است و از این تعداد تنها ۳۱ درصد این طرح ها موفق به دریافت پروانه بهره برداری شده اند و ۷۰ درصد بقیه هنوز یا به بهره برداری نرسیده به طور کلی فراموش شده اند.

● **۸۵ درصد جواز های تأسیس هنوز واحد صنعتی نشده اند**

همان طور که پیشتر گفته شد در طول ۱۵ سال گذشته ۲۷ هزار و ۸۸ جواز صنعتی در استان خراسان رضوی صادر شده است و بنا بر داده های سازمان صمت استان تنها ۳۷۴۲ مورد از این جواز ها به واحد صنعتی دارای پروانه بهره برداری تبدیل شده اند یعنی در طول ۱۵ سال گذشته تنها ۱۵ درصد جواز های تأسیس صادر شده در استان به سرانجام رسیده و پروانه بهره برداری دریافت کرده اند و ۲۲ هزار و ۳۴۶ فقره یعنی ۸۵ درصد جواز های تأسیس صادر شده در استان یا ابطال شده اند یا هنوز موفق به دریافت پروانه بهره برداری نشده اند.

● **۱۱ هزار و ۸۱۰ طرح صنعتی ناتمام در استان!**

اما طبق قانون مدت زمان اعتبار هر جواز تأسیس تنها یک سال است، بنابراین اگر دریافت کننده این مجوز قصد « واقعی» انجام فعالیت صنعتی دارد یا در پایان سال پروانه بهره برداری دریافت می کند یا اگر اتمام طرح و عملیاتی کردن آن زمان بر باشد باید هر سال برای تمدید این جواز اقدام کند. همان طور که گفته شد اکنون ۱۱ هزار و ۸۱۰ طرح صنعتی

دارای جواز تأسیس در استان وجود دارد که هنوز به بهره برداری نرسیده اند؛ اگر این تعداد طرح را از مجموع ۲۳ هزار و ۳۴۶ جواز تأسیس به سرانجام نرسیده کسر کنیم خواهیم دید ۱۱ هزار و ۵۳۶ جواز تأسیس دیگر که در طول ۱۵ سال گذشته در استان صادر شده اند، به هر دلیلی ابطال شده اند و این عدد ۴۲ درصد مجموع جواز های تأسیس صادر شده در ۱۵ سال گذشته را در بر می گیرد. بنابراین نتایج داده ها و تحلیل ابتدایی مادر باره به سرانجام نرسیدن ۴۲ درصد جواز های تأسیس در استان طی ۱۵ سال گذشته تایید می شود. باتوجه به داده های ۱۵ ساله وزارت صمت و سازمان صمت استان که پیشتر آن ها را تحلیل کردیم، حدود ۸۵ درصد جواز های تأسیس صادر شده در استان طی ۱۵ سال گذشته تبدیل به واحد صنعتی نشده اند، از این تعداد ۴۳ درصد (۱۱ هزار و ۸۱۰) این جواز ها طرح هایی هستند که هنوز به بهره برداری نرسیده اند ولی جواز تأسیس آن ها باطل نشده است و ۴۲ درصد (۱۱ هزار و ۵۳۶ فقره) دیگر جواز های تأسیس سرنوشت محتومی پیدا کرده اند و به زبانه دان تاریخ ریخته شده اند. حال دو سؤال پیش خواهد آمد؛ باتوجه به رویه ساده صدور جواز تأسیس چرا افراد اقدام به دریافت جواز تأسیس می کنند که ۴۲ درصد این جواز ها باطل شود؟ سؤال دوم این که چرا رویه صدور پروانه بهره برداری یا اتمام طرح ها به گونه ای است که ۴۳ درصد جواز های تأسیس صادر شده استان هنوز طرح هستند و به بهره برداری نرسیده اند؟

● **از جواز تأسیس چه استفاده و سوء استفاده هایی می توان کرد؟**

معاون بر نامه ریزی سرمایه گذاری سازمان صمت درباره کارکرد جواز های تأسیس به خراسان رضوی می گوید: دارنده این جواز می تواند با آن برای ثبت برند کالای خود، ایجاد زیر ساخت و انشعابات آب و برق و گاز اقدام کند. البته برخی هم با ارائه این مجوز به عنوان مجوز تولید به بانک ها برای دریافت

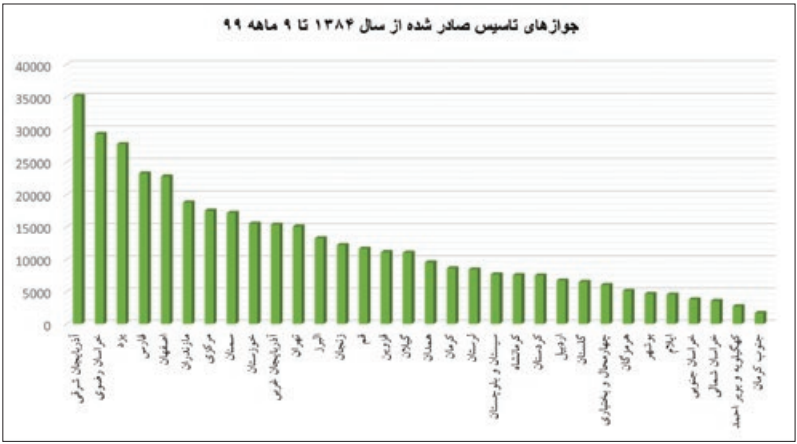
تسهیلات خارج از عرف مورد تایید ساز مان صمت، دسته چک و امثال آن اقدام می کنند که ما بارها با شبکه بانکی در این باره مکاتبه کرده ایم. حتی برخی باهمین جواز ها زمین های منابع ملی را می گیرند و می فروشند که در گذشته این موضوع رواج بیشتری داشته است. به تازگی یکی از بانک های استان درباره وضعیت جواز تأسیس فردی که از این بانک تسهیلات دریافت کرده بود استعمال کرد که معلوم شد این جواز عملیاتی نشده و فرد کلاهبردار بوده است.

● **چرا عمده جواز ها به پروانه بهره برداری ختم نمی شوند؟**

جواد خزاغی می گوید: در واقع علت این که بخش عمده ای از جواز های تأسیس به صدور پروانه بهره برداری ختم نمی شوند این است که ممکن است افراد برای گرفتن تسهیلات وار د فرایند دریافت جواز تأسیس شده اند یا هیچ شناختی از فرایند تولید نداشته اند یا قصد داشتند ماشین آلات خارجی وارد کنند ولی موفق نشده و از ادامه کار منصرف شده اند. بخش عمده ای از این افراد بازرگانانی هستند که تنها برای ثبت اسم تجاری اقدام به دریافت جواز تأسیس می کنند.

● **فرایند آسان دریافت جواز و سوء استفاده ها**

معاون سازمان صمت استان یکی دیگر از دلایل دریافت جواز های تأسیسی را که به تولید ختم نمی شوند، حضور تجار غیر ایرانی در استان می داند و می گوید: بازرگانان خارجی فعال در استان برای این که بتوانند صادرات انجام دهند، به ثبت اسم تجاری اقدام می کنند و ثبت اسم تجاری نیاز مند جواز تأسیس است. این بازرگانان سپس به یک واحد تولیدی که مثلاً یک شیفت آن ها خالی است می گویند این شیفت را برای ما تولید محصول انجام بده که به نوعی اسم این عمل «تولید بدون کارخانه» است. تعداد زیادی از افراد این کار

انجام داده ایم و بخش خصوصی آمادگی لازم را برای تامین سهم اعتبار خود دارد ولی بخش دولتی برای تامین اعتبار همکاری نمی کند.

● **به زودی از طریق استانداری جلسه ای برگزار می کنیم**

فرماندار شهرستان صالح آباد می افزاید: به زودی از طریق استانداری جلسه ای با مدیران کل دستگاه ها و نهادهایی که از این ایستگاه استفاده می کنند برگزار خواهیم کرد تا هم متولی ایستگاه شهید حسینی تعیین و هم اعتبار لازم برای ایستگاه تامین شود. ولی قلیچی خاطر نشان می کند: جلسات و هماهنگی هایی هم با بخش خصوصی برای تبدیل کابل هوایی به زمینی در دو کیلومتر (پر مشکل) از شبکه انتقال برق ایستگاه تلویزیونی انجام داده ایم و البته تا نتیجه دادن و تامین اعتبار مورد نیاز، بر طرف کردن این مشکل نیاز مند زمان است.

● **توضیحات و رابط عمومی صدا و سیما**

مسئول روابط عمومی صدا و سیما ی خراسان رضوی درباره مشکلات ایستگاه شهید حسینی شهرستان صالح آباد به خراسان رضوی می گوید: با توجه به اهمیت موضوع قرار است جلسه ای در هفته جاری با حضور علیرضا ابوترابی، قائم مقام صدا و سیما ی خراسان رضوی و جمعی از کارشناسان فنی صدا و سیما ی خراسان رضوی، مسئولان شرکت ایرانسل و فرماندار ایتم و استاندار خراسان در صالح آباد برگزار شود و درباره مشکلات سایت شهید حسینی تصمیم گیری خواهد شد. محمدرضا ابراهیمی می افزاید: در این جلسه صدا و سیما ی خراسان رضوی تعویض مقداری از کابل های فرسوده ابر عهده خواهد گرفت و شرکت ایرانسل نیز نصب دکل و استقرار نیروی ایستگاه شهید حسینی را عهده دار خواهد شد.

گزارشی درباره مشکلات سایت مشترک صدا و سیما و مخابرات در یک شهرستان محروم

سریال تکراری قطع شبکه های دیجیتال صدا و سیما در صالح آباد

اولویت قرار دهند تا دغدغه بیشتر مردم شهرستان صالح آباد بر طرف شود. وی خاطر نشان می کند: متأسفانه هر روز این مشکل و پیگیری نکردن آن، گرایش مردم به سمت استفاده از برنامه های ماهواره ای و شبکه های مخرب آن را در پی خواهد داشت و این موضوع آسیب های اجتماعی زیادی را به دنبال دارد.

● **مخابرات و صدا و سیما متولی بودن سایت را به همدیگر نسبت می دهند**

فرماندار شهرستان صالح آباد درباره قطع برنامه های شبکه های دیجیتالی صدا و سیما و همچنین اپراتور های ایرانسل و همراه اول در سایت شهید حسینی شهرستان صالح آباد به

